

УДК338.242

Ігор Стойко, Степан Швець

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Igor Stoyko, Stepan Shvets

TRENDS AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF TOURISM AND RECREATION FIELD IN TERNOPIL REGION

Туристична галузь набуває все більшого значення для розвитку економіки та соціальної сфери у Тернопільській області. Розвиток в'їзного та внутрішнього туризму, екскурсійної діяльності має тенденцію до перетворення у важливий чинник підвищення якості життя в області, створення додаткових робочих місць, наповнення місцевого бюджету та підвищення авторитету області як на внутрішньому, так і на міжнародному туристичних ринках.

Туризм істотно впливає на такі сектори економіки як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів широкого вжитку, і є одним з найбільш перспективних напрямів структурної перебудови економіки. У свою чергу, важливими факторами розвитку туристичної галузі є природно-рекреаційний та історико-культурний потенціал регіону.

Останнім часом в області спостерігається тенденція зростання кількості суб'єктів туристичної діяльності, у тому числі фізичних осіб. У 2008 році в області функціонувала 91 фірма, що займалися ліцензованою туристичною діяльністю, в тому числі 19 туроператорів і 72 турагенти. Послугами туристичних фірм скористалося 57653 особи, у тому числі з внутрішнього туризму 25028 осіб, 215 іноземних туристів та з виїзного туризму 7069 осіб. Екскурсійні послуги були надані 24724 особам.

За останні роки в регіоні має місце позитивна тенденція до збільшення кількості обслугованих туристів і у зв'язку з цим зростання обсягів наданих туристичних послуг і платежів до бюджету. За 2008 рік обсяг наданих туристичних послуг становив 21433,774 тис. гривень. Обсяг платежів до бюджету склав 551,830 тис. гривень. Чисельність працівників, зайнятих у туристичній галузі в Тернопільській області в 2008 році, становила 221 особу, кількість працівників суміжних з туризмом галузей у десятки разів більша.

В області сприятливі умови для розвитку туристичної індустрії: історико-культурна спадщина, природні та людські ресурси. Проте, цей потенціал не використовується туристами в достатній мірі, оскільки матеріально-технічна база туристично-рекреаційних об'єктів не відповідає сучасним вимогам і потребує значних капіталовкладень для переоснащення та модернізації. Перешкодами на шляху до перетворення туристичної сфери області у сучасну галузь економіки є: недостатній розвиток туристичної інфраструктури, зокрема, реконструкція та будівництво закладів розміщення туристів різних стандартів (готелів, мотелів, кемпінгів), відсутність індустрії відпочинку та розваг (за винятком м. Тернополя), не облаштовані місця короткочасного відпочинку туристів, незадовільний стан доріг, відсутність під'їздів до багатьох популярних туристичних об'єктів; незадовільний стан більшості пам'яток культурної спадщини, не розроблені дієві програми їх збереження та пристосування для потреб туристів; недостатня забезпеченість туристичної галузі висококваліфікованими спеціалістами, неефективна діяльність відповідних структур щодо забезпечення екологічної безпеки територій для розвитку рекреаційного бізнесу; не існує взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого

самоврядування щодо забезпечення розвитку рекреації у регіоні; відсутність системного рекламного та інформаційного забезпечення, а також лобювання потреб області на державному рівні. На заваді стоїть відсутність повноцінної регіональної політики розвитку туризму. Вкрай недостатньо використовується потенціал розвитку туризму в сільській місцевості як одного із чинників зменшення безробіття в селах. Низьким є рівень забезпеченості автомобільних доріг туристичною, сервісною та інформаційною структурою (відсутність рекламних щитів та єдиної системи маркування автошляхів щодо об'єктів туризму).

Здійснення комплексу заходів щодо удосконалення системи управління туристичною галуззю, зміцнення її матеріальної бази, створення умов для реалізації інвестиційних проектів, нарощування обсягів надання туристичних послуг за рахунок розширення в'їзного та внутрішнього туризму, розвитку сільського зеленого туризму, підвищення якості та розширення асортименту туристичних послуг, підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об'єктів історико-культурної спадщини, поліпшення транспортного обслуговування, випуск якісної рекламної продукції.

Поставлені завдання можуть бути вирішені шляхом:

- впровадження сучасних методів рекламно-презентаційної діяльності;
- підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об'єктів історико-культурної спадщини;
- реконструкції та модернізації санаторно-курортних, відпочинкових і туристичних закладів;
- створення сучасної дорожньої інфраструктури на основних туристичних маршрутах;
- реалізації інвестиційних проектів,
- організації туристично-оздоровчої та екскурсійної роботи серед усіх вікових груп населення області, насамперед дітей, підлітків і молоді;
- визначення земельних ділянок для створення відповідної туристичної інфраструктури, в тому числі для будівництва готелів, мотелів, парків розваг;
- підвищення якості та розширення асортименту туристичних послуг;
- розвитку сільського туризму, створення сільських садиб, що прийматимуть туристів;
- впровадження нових туристичних маршрутів і тематичних екскурсійних програм;
- підготовки та випуску якісної рекламної продукції та сувенірів.

Провідна роль повинна бути спрямована на модернізацію туристично-рекреаційної інфраструктури та супутніх до туризму сфер діяльності, використання наявних можливостей для розвитку ділового, оздоровчого, спортивного та інших активних видів туризму. З урахуванням попиту на внутрішньому туристичному ринку пріоритетними є створення туристично-екскурсійного потенціалу, туристично-рекреаційної інфраструктури у Тернопільській області.

Основними напрямками розвитку є:

- агротуризм;
- релігійний, паломницький туризм;
- туризм вихідного дня Тернопільщини;
- екстремальний туризм Тернопільщини.

У найближчі роки необхідно збільшити обсяги реалізації туристичних та супутніх послуг до 750 млн. гривень; збільшити потік туристів в область до 1 млн. 200 тис. осіб; залучити в туристично-рекреаційну галузь області значні кошти інвесторів; збільшити кількість робочих місць у туристично-рекреаційній галузі до 7 тис. тощо.